

698. 12, 10253. — 2) *Aufgebung*: रसानाम्, ग्रामिणं MBh. 13, 353. fg. = 2942. विषयं 12, 7161. 7345. विषयात् प्र° wohl fehlerhaft für विषयप्र° 8679.

प्रतिसंकाश (von काष् mit प्रतिसम् oder 1. प्र° + संकाश) m. ein gleiches Aussehen: सोमार्क° Mond und Sonne gleichend MBh. 5, 3984.

प्रतिसंक्रम (von क्रम् mit प्रतिसम्) m. das Wiedereingehen, Auflösung: संज्ञवः सर्वभूतानां विक्रमः प्रतिसंक्रमः Buāg. P. 2, 8, 21. तन्नाम 3, 7, 37. सर्गस्य 10, 13.

प्रतिसंख्या (ख्या mit प्रतिसम्) f. Bewusstsein: निरोध und अप्रतिसंख्या-निरोध COLEBR. Misc. Ess. 1, 397 (wo fälschlich प्रतिसंख्य und अप्रतिसंख्य geschrieben wird; vgl. GOLD. Wört. u. अप्रतिसंख्यानिरोध). VJUTP. 63.

प्रतिसंगत्तिका f. Staubmantel, ein Kleidungsstück des buddh. Bhikshu, VJUTP. 207. — Vgl. संगत्तिका.

प्रतिसङ्गिन् (von सङ्ग mit प्रति) adj. hängen —, stecken bleibend: अ° so v. a. auf kein Hindernis stossend, dem Nichts und Niemand entgegengetreten kann HARIV. 13606.

प्रतिसंचर (von चर् mit प्रति) m. 1) Rücklebewegung: अ° (वायोः) Suçr. 2, 213, 17. — 2) das Wiedereingehen, Auflösung TATTVA. 26, 27. यदा तु प्रकृतौ याति लयं विश्वमिदं जगत्। तदेच्यते प्राकृतो जयं विद्वद्भिः प्रतिसंचरः || MĀR. P. 46, 3. Verz. d. B. H. No. 636. — 3) Tummelplatz: प्रङ्गवास्तु — देवानां प्रतिसंचरः MBh. 6, 248. — 4) derjenige oder dasjenige, in den oder in das Etwas eingeht, sich auflöst: ब्रह्मैव प्रतिसंचरः MBh. 12, 8572.

प्रतिसंजिहीर्षु (vom desid. von कर् mit प्रतिसम्) adj. aufzugeben verlangend, sich zu befreien wünschend von (acc.) Buāg. P. 3, 32, 9. qui désire s'assurer BURNOUR.

प्रतिसदत्त (1. प्र° + स°) adj. ähnlich VS. 17, 84.

प्रतिसदम् (1. प्र° + स°) adj. dass. VS. 17, 81.

प्रतिसंदेश (von 1. दिश् + mit प्रतिसम्) m. Rückbotschaft, die Antwort auf eine Botschaft R. GORR. 1, 4, 82. 90. MĀR. 63, 20. KATHIS. 17, 55. 61. 45. 31. 50, 169.

प्रतिसंधान (von 1. धा mit प्रतिसम्) n. 1) das Wiederausammenbringen, Wiederausammenfügen: किन्नकाण्ड° DAÇAK. in BENF. Chr. 189, 10. Zusammenfügung: मुष्टि° R. 6, 69, 33. अनीकानां प्रभयानाम् MBh. 7, 1345. — 2) Fuge, die Uebergangsperiode zweier Zeitalter: मन्वत्तराणां VĪJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 48, 6, 2 v. u. — 3) Preis, Lobrede (vgl. प्रतिसंधानिका) WILSON.

प्रतिसंधि (wie eben) m. 1) Wiedervereinigung MBh. 12, 5120. — 2) der Eintritt in den Mutterleib VJUTP. 62. °बन्ध 178. भव° der Eintritt in's Dasein MADHJAM. 172. — 3) Fuge, die Uebergangsperiode zweier Zeitalter: कल्पयोरन्तरं प्रोक्तं प्रतिसंधिश्च यस्तयोः VĪJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 48, a. 13. — Nicht recht klar ist uns die Bed. des Wortes MBh. 12, 7505. Zu प्रतिसंधिविज्ञान Ind. St. 3, 132 vgl. प्रतिसंविद्, im Pāli पटिसंभिदा.

प्रतिसंधेय (wie eben) adj. dem man Etwas entgegensetzen kann: अ° (अस्त्र) unwiderstehlich MBh. 5, 3479.

प्रतिसम (1. प्र° + सम) adj. gleich, Jmd gewachsen MBh. 2, 1533.

प्रतिसमन्तम् (1. प्र° + समन्त) adv. allenthalben ÇAT. Br. 3, 7, 4, 13.

प्रतिसमासन (von 2. घास् mit प्रतिसम्) n. das Widerstehen, Aufnehmen mit Jmd (gen.): अयं तेषां समस्तानां शक्तः प्रतिसमासने MBh. 3, 1901.

प्रतिसमीक्षणा (von ईक्ष् mit प्रतिसम्) n. das Wiederanblicken, Erwiderung eines Blicks: स्त्रीप्रेतणप्रतिसमीक्षणाविकृलात्मन् Buāg. P. 3, 12, 22. Schol.: स्वयं यत्स्त्रियाः प्रेतणं तया च प्रतिसमीक्षणं ताम्या विकृल आत्मा यस्य.

प्रतिसर् (von सर् mit प्रति) m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. m. f. n. TAİK. 3, 5, 22. 1) m. Band an Arm oder Hals, als Amuletschnur (in sich zurücklaufend) AV. 2, 11, 2. 4, 40, 1. 8, 5, 1. 4. प्रतीचीः कृत्याः प्रतिसर्गैरञ्जतु 5. KAUC. 19. ÇAT. Br. 5, 2, 4, 20. ÇĀNKH. GṚH. 1, 12. Solche Kreise werden auch durch gewisse magische Sprüche gebildet ÇAT. Br. 7, 4, 4, 33. उरग° (= कौतुकसूत्र Hochzeitsring Schol.) KIR. 5, 33. तद्विवाक्यैव पिनद्धमङ्गलप्रतिसर्ः DAÇAK. in BENF. Chr. 201, 5. VARĀH. BRH. 5, 47, 33 (nach dem Schol. = कुङ्कुमेन रक्ते सूत्रम्). प्रतिसरा f. Schnur, Band überh.: प्रतिसरया तुरगाणां भ्रमातकशालिकुष्ठसिद्धार्थान्। कण्ठेषु निबध्नीयात् 43, 5. प्रतिसर् = कस्तसूत्र, कर्मसूत्र HALĪJ. 2, 403. VIÇVA beim Schol. zu KIR. 5, 33. m. n. AK. 3, 4, 25, 176. MED. r. 277. m. H. an. 4. 265. = कङ्कणा, m. H. an. MED. = स्रज्, मात्य, m. H. an. MED. = मण्डन VIÇVA, m. H. an. m. n. MED. = मन्त्रभेद, m. H. an. MED. — 2) Wache (आरत्न, was WILSON in der Bed. von the junction of the frontal sinuses of an elephant aufgefasst hat), m. H. an. m. n. MED. दत्तगुल्मा-प्रतिसर् (गुल्मप्र°) कला तम् HARIV. 8048. (मञ्जूषा) दत्तरत्नाप्रतिसरा MBh. 3, 17156. m. = चमूपृष्ठ Hintertreffen, Nachhut AK. H. an. MED. = निषेज्य Diener H. an. MED. — 3) m. Reinigung einer Wunde (व्रण-शुद्धि) H. an. MED. — 4) = मूल्य (मात्य?) VIÇVA a. a. O. — 5) m. Tagesanbruch ÇABDAM. im ÇKDr.

प्रतिसरणा (wie eben) n. das Sichstützen auf: कर्म° VJUTP. 66, 50.

प्रतिसर्ग (1. प्र° + सर्ग) m. Weiterschöpfung, die fortgesetzte Schöpfung aus dem Urstoffe Cit. bei BURNOUR in der Einl. zu Buāg. P. I, XLIV. VP. 27, N. 1. H. 252. MADHUS. in Ind. St. 1, 18, 6. Buāg. P. 4, 8, 5. Wird auch durch प्रलय (s. den Schol. zu Buāg. P. 4, 8, 5) Auflösung erklärt.

प्रतिसर्गम् (wie eben) adv. bei jeder Schöpfung KULL. zu M. 1, 112.

प्रतिसर्प adj. von प्रतिसर् in der ersten Bed. VS. 16, 33.

प्रतिसव्य (1. प्र° + स°) adj. verkehrt, entgegengesetzt (प्रतिकूल) GĀ-TĪDR. im ÇKDr.

प्रतिसंधानिक m. Lobsänger ÇABDAM. im ÇKDr. — Vgl. प्रतिसंधान 3.

प्रतिसार्म (1. प्र° + सामन्) adj. wohl unfreundlich P. 5, 4, 75. VOP. 6, 76.

प्रतिसामन्त (1. प्र° + सा°) m. Gegner, Feind KUALAJ. 166, a, 7.

प्रतिसायम् (1. प्र° + साय) adv. gegen Abend GORR. 3, 5, 20.

प्रतिसारणा (vom caus. von सर् mit प्रति) n. das Bestreichen, Betupfen (einer Wunde u. s. w.), namentlich an den Rändern, im Umkreis; ein dazu gebrauchtes Mittel Suçr. 1, 36, 10. 2, 3, 20. 13, 8. 125, 10. 16, 18. 131. 21. 241, 19. 333, 15. प्रतिसारणमहणोः कार्यं यवनात्स्य चूर्णेन 333, 8.

प्रतिसारणीय (wie eben) adj. zum Bestreichen oder Betupfen anzuwenden: तार Suçr. 1, 31, 16. 17.

प्रतिसारम् s. u. सर् mit प्रति.

प्रतिसारिन् (von सर् mit प्रति) adj. die Runde machend, von Einem zum Andern gehend: सा ते समृद्धिर्यस्मात्ता चपला प्रतिसारिणी MBh. 3, 1992.